

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/175/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116217773
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:1116217773.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: T. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, zastúpený: JUDr. Michal Krutek, s.r.o., so sídlom Trnava, Hlavná 11, IČO: 47 254 581, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, o náhradu škody 815,37 eura a nemajetkovej ujmy 16.855 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 3. mája 2019, č. k. 14C/92/2018-126, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku III. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 3. mája 2019, č. k. 14C/92/2018-126 rozhodol: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.440,37 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 750 eur od 22.07.2016 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla. III. Žalobcovi súd priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava I. domáhal voči žalovanému náhrady škody vo výške 750 eur s úrokom z omeškania titulom trov obhajoby v trestnom konaní, škody vo výške 65,37 eura titulom cestovných nákladov v trestnom konaní a nemajetkovej ujmy vo výške 16.855 eur v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

2.2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ Nitra zo dňa 26.02.2013 a zo dňa 06.03.2013 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin podpory a propagácie skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona. Dňa 26.08.2014 bola Okresnou prokuratúrou Nitra podaná obžaloba na Okresný súd Nitra. Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2T/87/2014 zo dňa 24.10.2014 bol žalobca uznaný vinným. Podaním odporu proti trestnému rozkazu bol tento zrušený a bolo nariadené pojednávanie. Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 09.12.2015 bol žalobca oslobodený. Zo strany okresnej prokuratúry Nitra bolo podané odvolanie, Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 04.05.2016 sp. zn. 2To/12/2016 odvolanie zamietol. Nezákonné trestné stíhanie trvalo od 26.02.2013 až do 04.05.2016, čo malo vážny dopad na psychiku, rodinné a osobné pomery žalobcu, viedlo k odcudzovaniu zo strany rodinných príslušníkov, priateľov a osôb, v ktorých okruhu sa žalobca pohyboval.

2.3. Dňa 06.06.2016 požiadal žalobca o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, rozhodnutím Generálnej prokuratúry SR zo dňa 22.07.2016 boli nároky žalobcu

označené za nedôvodné. Žalobca má za to, že došlo k závažnému narušeniu dôstojnosti, vážnosti žalobcu, k poškodeniu jeho mena a občianskej cti s vážnym dopadom na jeho spoločenských život. Žalobca utrpel nemajetkovú ujmu v dôsledku neustáleho stresu i spoločenskej difamácie, čo sa prejavilo i na znížení kvality jeho súkromného života a sociálnych vzťahov.

3.1. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe namietol miestu príslušnosť Okresného súdu Bratislava I. v zmysle § 41 v spojení s § 17 CSP, na základe čoho bola vec postúpená Okresnému súdu Nitra. Žalovaný vo vyjadrení namietol uplatnený nárok z dôvodu, že nie je možné preukázať ani nezákonné rozhodnutie, ani vznik škody a nemajetkovej ujmy. Ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby, za nezákonné rozhodnutie sa považuje uznesenie o vznesení obvinenia. Poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II ÚS 163/2013 zo dňa 13.11.2013. Dôvodil, že konštrukcia, že uznesenia o vznesení obvinenia sú nezákonnými rozhodnutiami, pretože bol žalobca spod obžaloby oslobodený, nemá oporu v zákone. Postup vyšetrovateľa a prokuratúry v prípravnom konaní bol štandardný. Štátu nie je možné uprieť legitímny záujem na vedení trestného stíhania proti konkrétnej osobe a nakoľko v prípravnom konaní existovali dve skupiny dôkazov, nebolo možné postupovať inak, než podať žalobu na žalobcu.

3.2. Žalobca bol trestne stíhaný za to, že na štadióne v A. a neskôr v W. počas futbalového zápasu priniesol a vyvesil zástavu červeno - čiernej farby, na ktorej sa nachádzali tri symboly rúnového písma a pod nimi symbol smrťhlava a s touto po zápase skandoval. Lebka s prekríženými hnatmi je symbolom Zbraní SS a symboly rúnového písma sú tiež symboly používané jednotkami SS. K oslobodeniu žalobcu spod obžaloby uviedol, že dôkazné požiadavky pred súdom sa odlišujú od dôkazných požiadaviek, ktoré musia byť splnené pre trestné stíhanie osoby (tu postačuje dôvodné podozrenie, že osoba spáchala trestný čin). Žalobca bol oslobodený len preto, že súdy aplikovali zásadu "in dubio pro reo". Napriek tomu nie je možné vyvodiť, že trestné stíhanie žalobcu nebolo legitímne. Ďalej poukázal na to, že zákon nedefinuje nezákonné rozhodnutie, zistenie nezákonnosti je vecou konkrétneho posúdenia okolností každého jedného prípadu. Podľa názoru žalovaného, uznesenia o vznesení obvinenia nie sú nezákonnými rozhodnutiami, preto v danej veci absentuje právny titul. Poukázal na to, že žalobca nepreukázal vznik škody, ani nemajetkovú ujmu 16.855 eur, ktorá sa súčasne javí ako neprimeraná.

4.1. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním z hľadiska skutkového stavu zistil, že Uznesením povereného policajta PZ zo dňa 05.06.2012 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podpora a propagácia skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona a uznesením zo dňa 30.07.2012, ČVS: ORP-1158/ZM-NR-2012 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi za prečin podpora a propagácia skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona za to, že dňa 12.05.2012 na štadióne U. počas futbalového zápasu medzi futbalovými mužstvami U. A. Y. a L. M. v sektore hostí vyvesil zástavu červeno-čiernej farby, kde v jej červenom poli sa nachádzajú tri symboly rúnového písma bielej farby, pričom sa jedná o znaky rún jednotiek SS v modifikovanej podobe a v strede zástavy je vyobrazený symbol bielej farby Totenkopf /smrťhlav/, ktorý je symbolom A. SS, ozbrojené oddiely SS /Shutzsaffel/, čím verejne prejavil sympatie k skupine alebo k hnutiam, ktoré násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy smerujú k potlačeniu základných práv a slobôd. Na základe podanej sťažnosti obvineného bolo uvedené rozhodnutie prokurátorkou okresnej prokuratúry zrušené a bolo uložené policajtovi znova konať a rozhodnúť. Uznesením povereného policajta PZ zo dňa 26.02.2013 bolo opätovne vznesené obvinenie voči žalobcovi. Žalobca podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorá bola prokurátorkou okresnej prokuratúry zamietnutá.

4.2. Uznesením povereného policajta PZ zo dňa 12.06.2012, ČVS: OPR-1093/NR-NR-2012 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podpora a propagácia skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že neznámy páchatel dňa 20.05.2012 v W. na štadióne FC W. počas futbalového zápasu v sektore hostí L. M., pri stožiaroch s umelým osvetlením, vyvesil zástavu červeno-čiernej farby, kde v jej červenej časti sa nachádzali tri symboly rúnového písma bielej farby Totenkopf /smrťhlav/, ktorý je symbolom Zbraní SS, ozbrojené oddiely SS /Shutzsaffel/, čím verejne prejavoval sympatie k skupine alebo k hnutiam, ktoré násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy smerujú k potlačeniu základných práv a slobôd. Uznesením povereného príslušníka PZ zo dňa 24.10.2012 bolo trestné stíhanie zastavené, lebo skutok nie je trestným činom, toto bolo uznesením prokurátorky okresnej prokuratúry zrušené a policajtovi bolo uložené vo veci opätovne konať a rozhodnúť. Poverený príslušník PZ uznesením zo dňa 03.01.2013 vzniesol voči žalobcovi pre uvedený skutok obvinenie. Voči tomuto uzneseniu podal obvinený sťažnosť, na základe ktorej bolo napadnuté

uznesenie zrušené. Uznesením zo dňa 06.03.2013 bolo opätovne voči žalobcovi vznesené obvinenie. Obvinený podal voči uzneseniu sťažnosť, ktorá bola prokurátorkou okresnej prokuratúry zamietnutá. Uznesením zo dňa 06.08.2013 boli obe trestné veci spojené na spoločné konanie.

5.1. Dňa 27.08.2014 bola na Okresný súd Nitra podaná obžaloba, sp. zn. 4Pv 350/12/4403-37, na žalobcu ako obvineného, že v čase okolo 17,30 hod. dňa 12.05.2012 v A. Y. na štadióne futbalového klubu U. A. Y. a počas konania futbalového zápasu Cogoň ligy medzi U. A. Y. a L. M. priniesol zástavu červeno-čiernej farby, na ktorej sa vo vodorovnom červenom poli nachádzali tri symboly rúnového písma bielej farby a pod nimi v jej strede symbol smrťhlava bielej farby, ktorú následne v sektore hostí vyvesil na zábradlie a tam ju ponechal, pričom po určitom čase ju zvesil a pred skončením futbalového zápasu ju držiak v rukách rozprestrel nad svojou hlavou a skandoval s ňou s tým, že po skončení uvedeného futbalového zápasu v čase okolo 19,30 hodiny túto vlajku zobral a odniesol z priestorov futbalového štadióna; v čase okolo 17,30 hodine dňa 20.05.2012 na R. ulici v W. na štadióne futbalového klubu FC W. počas konania futbalového zápasu Corgoň ligy medzi FC W. a L. M. priniesol zástavu červeno-čiernej farby, na ktorej sa vo vodorovnom červenom poli nachádzali tri symboly rúnového písma bielej farby a pod nimi v jej strede symbol smrťhlava bielej farby, ktorú následne v sektore hostí vyvesil na plot pri stožiarí umelého osvetlenia a ktorú tam ponechal s tým, že po skončení uvedeného futbalového zápasu v čase okolo 19,30 hodine túto vlajku zvesil, zobral ju a odniesol z priestorov futbalového štadióna, teda verejne použitím zástavy prejavil sympatie k hnutiam, ktoré násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou ťažkej ujmy smerovali k potláčaniu základných práv a slobôd osôb, čím spáchal pokračovací prečin podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona.

5.2. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 2T/87/2014-422 zo dňa 09.12.2015 bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. V odôvodnení rozhodnutia súd konštatoval, že bolo preukázané, že sa skutkový dej uvedený v obžalobe stal, avšak neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, najmä pre absenciu subjektívnej stránky trestného činu. Súd poukázal na to, že v konaní nebol produkovaný žiaden priamy alebo dôkaz smerujúci k preukázaniu úmyslu obžalovaného prejavovať vyvesením vlajky na futbalových zápasoch sympatie k hnutiam alebo skupinám potláčajúcim základné práva a slobody. Súd tiež uviedol, že nemožno rozumne predpokladať bez ďalších dôkazov (napr. preukázané zapojenie do činnosti extrémistickej skupiny, prepojenie obžalovaného na extrémistov cez sociálne siete, pohyb v komunite extrémistov, písomné materiály, veci, knihy), že obžalovaný mal dostatok vedomostí a znalostí o iných významoch symbolov na použitej vlajke a túto potom používal na podporu extrémistických skupín a hnutí a nie na podporu a fandanie L.. Voči vyššie uvedenému rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor. Odvolanie bolo uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/12/2016-469 zamietnuté, pretože nie je dôvodné.

6. Žiadosťou zo dňa 06.06.2016 žalobca požiadal Ministerstvo vnútra SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody 815,37 eura (trovy obhajoby a cestovné náklady) a nemajetkovej ujmy 16.855 eur, a to vzhľadom na skutočnosť, že trestné konanie voči žalobcovi trvalo štyri roky, žalobca utrpel nemajetkovú ujmu v dôsledku neustáleho stresu i spoločenskej difamácie, čo sa prejavilo na znížení kvality jeho súkromného života a sociálnych vzťahov. Ministerstvo vnútra žiadosť postúpilo príslušnému orgánu, Generálnej prokuratúre SR, ktorá listom zo dňa 22.07.2016 oznámila právnenému zástupcovi žalobcu, že žiadosti nie je možné vyhovieť a že nie sú splnené podmienky pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody.

7. Zistený skutkový stav posúdil prvoinštančný súd s poukazom na ust. § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 veta prvá a druhá, § 17 ods. 1 až 3 a § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z.z. a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca je v časti dôvodná. Konštatoval, že podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody v tomto prípade koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR a uvedenú skutočnosť žalovaný ani nerozporoval a ďalej konštatoval, že bol splnený predpoklad na súdne prejednanie nároku stanovený v § 16 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., teda žalobca ako poškodený požiadal o predbežné prerokovanie nároku príslušný orgán, ktorý mu písomne oznámil, že neuspokojí jeho nárok. Žalobca si následne uplatnil nárok na súde voči štátu.

8. Skúmal základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého musia byť súčasne splnené

tri podmienky, a to: 1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu; 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľná v peniazoch, resp. nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnostných právach poškodeného; 3. príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmov) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne, a v prípade neslňenia čo i len jednej z nich, nie je daná táto zodpovednosť, pričom v právnej náuke a súdnej praxi sa uvádza, resp. zdôrazňuje, že je to žalobca, kto musí preukázať v občianskom konaní existenciu podmienok zodpovednosti žalovaného za škodu.

9.1. V konaní bolo zásadnou námietkou žalovaného, že v danom prípade neexistuje základ pre žalobu, a to nezákonné rozhodnutie policajta alebo prokurátora. Tvrdil, že ani jeden zo súdov neskonštatoval, že by niektorý z orgánov vydal nezákonné rozhodnutie, resp. postupoval v rozpore so zákonom a že jediným meradlom opodstatnenosti priznania nároku nemôže byť automaticky len skutočnosť, že došlo k oslobodeniu spod obžaloby.

9.2. S uvedeným názorom sa súd prvej inštancie nestotožnil, lebo z konštantnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva záver, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, ako je tomu aj v prejednávanej príhode, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 183/2009, 4Mcdo 15/2009, 3Cdo 194/2010).

10.1. „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. augusta 2010 sp. zn. 4 MCdo 15/2009, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/2014).

10.2. Ako konštatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 09.11.2017 (bod 23 rozhodnutia), prípadná rozdielnosť rozhodovania v otázke, ktorá je aj predmetom tohto konania, bola už prekonaná. V čase po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 15/2009 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Uvedená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad v rozhodnutiach z 30. marca 2011 sp. zn. 3 Cdo 194/2010, z 30. januára 2011 sp. zn. 4 Cdo 54/2011, z 12. decembra 2012 sp. zn. 7 Cdo 145/2011, z 19. júna 2013 sp. zn. 7 Cdo 87/2012 a z 19. februára 2014 sp. zn. 7 MCdo 27/2012. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konštatoval, že "nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania", a ktorý k tomu v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že "pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na

vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca". Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávany prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté.

11.1. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť, t. j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (žalovaný totiž poukazuje na neporušenie zásad trestného konania, resp. na neporušenie zákona v čase vznesenia obvinenia, čo je v danom prípade irelevantné). Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Napriek argumentom žalovaného o zákonomnom priebehu prípravného konania, tieto vzhľadom na závery uvedené vyššie nevyklúčujú zodpovednosť štátu, ak bol žalobca spod žaloby oslobodený. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, takéto právo by nemal iba vtedy, ak by si vznesenie obvinenia zavinil sám, bol spod obžaloby oslobodený len preto, že nie je za trestný čin trestne zodpovedný, resp., že mu bola udelená milosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 64/2008).

11.2. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže oslobodením spod obžaloby sa uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi stali nezákonným.

12.1. Vo vzťahu k uplatnenej náhrade škody titulom trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 750 eur a cestovných výdavkov žalobcu vo výške 65,37 eura považoval žalobu za dôvodnú v celom rozsahu, konštatujúc, že táto výška v konaní sporná nebola, keď žalovaný nenamietal žiaden z vykonaných úkonov, ani spôsob vyčíslenia trov obhajoby, resp. cestovných výdavkov žalobcu. Žalobca bol v trestnom konaní zastúpený najskôr právnym zástupcom Mgr. Y. Z., advokátom, so sídlom H. F. X, M., ktorý si vyúčtoval celkovú sumu za poskytnuté právne služby vo výške 781,24 eura za úkony 11.01.2013 prevzatie a príprava vrátane porady 65,08 eura, 25.01.2013 nahliadnutie do spisu na OR PZ A. Y. 65,08 eura, 2x sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia 130,16 eura, nahliadnutie do spisu na OR PZ W. 65,08 eura, 2x sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia 130,16 eura, 04.06.2013 výsluch obvineného U. 65,08 eura, režijný paušál za 8 úkonov 62,48 eura (á úkon 7,81 eura), za náklady na cestovné M. - A. Y. 39,50 eura a náhradu za stratu času za 6 započatých polhodín 78,06 eura, cestovné M. - W. 28,52 eura a náhradu za stratu času za 4 započatých polhodín 52,04 eura. Po poskytnutí zľavy mu žalobca preukázateľne uhradil sumu 600 eur (č. I. 103 spisu). Následne bol žalobca v trestnom konaní zastúpený R. Y. V., advokátom, Q. XX, M., ktorý si vyúčtoval celkovú sumu za poskytnuté právne služby vo výške 157,82 eura za úkony prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady 57,95 eura, písomné podanie na súd vo veci samej 57,95 eura, 2x režijný paušál 7,81 eura, spolu 131,52 eura + DPH 20 %. Po poskytnutí zľavy mu žalobca preukázateľne uhradil sumu 150 eur (č. I. 104 spisu). Trovy právneho zastúpenia súd považuje za dôvodné, vyplývajúce z trestného spisu a vyčíslené v zmysle vyhlášky § 9 až 14 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a sumu 750 eur (600+150) za preukázateľne zástupcom vyplatenu.

12.2. Žalobca si uplatnil zo škody v sume 750 eur predstavujúcej trovy obhajoby v trestnom konaní aj úrok z omeškania 5 % ročne od 04.05.2016 do zaplatenia. S poukazom na § 16 ods. 4 tretia veta zákona č. 514/2003 Z.z. však lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr, preto má žalobca nárok na úrok z omeškania len odo dňa 22.07.2016 (deň oznámenia o neuspokojení nároku na náhradu škody - č. I. 28 spisu). Výška uplatneného úroku z omeškania 5 % ročne je v súlade s právnymi predpismi (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.).

13. Za dôvodnú prvoinštančný súd považoval aj škodu (správne náhradu škody- pozn. odvolacieho súdu) spočívajúcu v cestovných výdavkoch žalobcu za účelom účasti na procesných úkonoch v rámci trestného konania a na pojednávaniach celkovo vo výške 65,37 eura vyčíslenú v žalobe, keď tieto úkony rovnako vyplývajú z trestného spisu (cestovné z U. do W. dňa 12.06.2012 v sume 7,85 eura, do U. dňa 04.06.2013 v sume 1,59 eura a dňa 20.05.2013 v sume 1,59 eura, do F. F. dňa 21.10.2013 v sume 31,83

eura, do M. dňa 06.08.2014 v sume 4,12 eura, do W. dňa 18.05.2015 v sume 6,75 eura, dňa 09.12.2015 v sume 5,87 eura a dňa 04.05.2016 v sume 5,76 eura).

14. Keďže v danej veci boli preukázané všetky podmienky na vznik zodpovednosti štátu za škodu (nezákonné rozhodnutie, vznik a výšku škody, príčinnú súvislosť), priznal žalobcovi škodu (správne „náhradu škody“ - poznámka odvolacieho súdu) vo výške 815,37 eura (600+150+65,37) s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 750 eur od 22.07.2016 do zaplatenia. Vo zvyšku uplatneného nároku na úrok z omeškania žalobu zamietol.

15.1. Nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 16.855 eura nepovažoval v celom uplatnenom rozsahu za dôvodný, konštatujúc, že výška uplatnenej nemajetkovej ujmy bola zo strany žalovaného namietaná ako neprimeraná.

15.2. Súd prvej inštancie poukázal na to, že zrejme každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného, pretože samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, tým skôr, ak sa jedná o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom (rozsudok Krajského súdu v M. z 25.03.2010, 3Cdo/118/2008). Priznanie vzniknutej nemajetkovej ujmy však prichádza do úvahy subsidiárne vtedy, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Forma a prípadná výška zadosťučinenia nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, t. j. jej priznanie je nad rámec konštatovania porušenia práva namiesto iba vtedy, ak by sa z hľadiska všeobecnej slušnosti poškodenému satisfakcia skutočne mala dostať (rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR z 27.06.2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011, R122/2012). S priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa totiž logicky vyjadruje významná ujma, čo len samotné vedenie zákonného trestného stíhania byť nemôže pre svoju nevyhnutnosť pre fungovanie spoločnosti. Výnimočnosť prípadu odôvodňujúca priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch preto môže spočívať iba v okolnostiach trestného stíhania.

15.3. Kritériá, podľa ktorých sa stanovuje výška nemajetkovej ujmy, určuje zákon príkladmo (§ 17 ods. 3). Tieto sa využijú aj pre posúdenie, či v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva je alebo nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného; to sa odvíja v kontexte okolností prípadu najmä od intenzity utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. okolností, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo a pod.).

16.1. Z výpovede žalobcu ako aj svedkov vyplýva, že žalobca, ktorý predtým nebol trestne stíhaný, značne negatívne prežíval trestné stíhanie, čo vyústilo k tomu, že sa izoloval od spoločnosti, vyhýbal sa akémukoľvek kontaktu s priateľmi a známymi, či už osobnému, alebo telefonickému. Intenzívne psychické prežívanie trestného stíhania sa prejavilo nielen v jeho súkromnom živote, keď svedkyňa H. Y. potvrdila, že žalobca zostal uzatvorený, menej komunikoval, bol nesústredený, častejšie medzi nimi ako partnermi vznikali konflikty, obmedzili svoje spoločné spoločenské aktivity, ale aj v pracovnej oblasti, keď podľa výpovede svedka E. V. sa výkonnosť a efektivita žalobcu, ako predtým spoľahlivého zamestnanca, pod vplyvom zlého psychického stavu značne znížila, čo malo dopad na finančné ohodnotenie nielen žalobcu ale celého pracovného kolektívu (odmeny), ale aj na to, že žalobca musel túto situáciu riešiť formou nadčasov (práce v sobotu).

16.2. Aj keď zásah do pracovnej oblasti žalobcu je preukázaný, nie je až taký závažný a nezvratný, keď žalobca o zamestnanie neprišiel. Intenzívne negatívne prežívanie trestného stíhania nebolo ovplyvnené hroziacim vysokým trestom, nakoľko išlo o trestné stíhanie za prečin s hornou sadzbou odňatia slobody tri roky, pričom do úvahy prichádzal alternatívny trest (podľa vyjadrenia žalobcu prokurátor žiadal peňažný trest), vychádzalo skôr z psychického nastavenia žalobcu. Za rozhodné však súd považoval práve vnímanie stavu žalobcu v tom zmysle, že za „fandenie svojmu tímu má byť trestne stíhaný, resp. potrestaný“, a to v spojitosti s okolnosťami trestného stíhania. Žalobca popieral svoju vinu, konštantne zotrvával na svojich tvrdeniach, k oslobodeniu spod obžaloby došlo preto, že orgány činné v trestnom konaní neprodukovali žiaden priamy alebo nepriamy dôkaz na preukázanie subjektívnej stránky trestného činu (úmysel prejavovať vyvesením vlajky na zápasoch sympatie k hnutiam alebo skupinám potláčajúcim základné práva a slobody; podstatné pre posúdenie veci podľa vyjadrenia súdu

v trestnom konaní bolo bezpečne preukázať takýto úmysel už v prípravnom konaní), t. j. orgány činné v trestnom konaní nepreukázali, že stíhaný skutok je trestným činom. Súd v trestnom konaní tiež konštatoval, že nemožno rozumne predpokladať bez ďalších dôkazov, že žalobca mal vedomosti o iných významoch symbolov použitých na vlajke a túto využíval na podporu extrémistických skupín a nie na fandanie (v trestnom konaní sa samotní znalci rozchádzali v posúdení významu symbolov - rún na vlajke, teda či ide o symboly SS alebo inej nacistickej organizácie; svedkami bola potvrdená skutočnosť, že predmetná vlajka predstavuje fanúšikovskú výjazdovú vlajku, bežne používanú na fanúšikmi na zápasoch klubu L. M.). Tento stav "neistoty" trval tri roky. Z uvedeného dôvodu súd považoval za nedostatočné samotné konštatovanie porušenia práva vzhľadom na ujmu žalobcu (a jej príčiny) a z hľadiska všeobecnej slušnosti považoval za dôvodné poskytnutie satisfakcie žalobcovi.

17.1. Výšku priznanej nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (viď aj RČ 21/1995) (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 12.12.2012, sp. zn. 7 Cdo 145/2011). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala byť určovaná práve s ohľadom na mieru negatívneho ovplyvnenia psychickej sféry jednotlivca. Hodné odškodnenia je totiž práve (duševné) utrpenie, ktoré nevinný obvinený prežil v priebehu trestného stíhania, či väzby. Následky pre osobnosť totiž obvineného, spôsobené vedením trestného stíhania skončeného inak než právoplatným oslobodením, vznikajú bez ohľadu na to, či sa o týchto okolnostiach dozvie spoločnosť.

17.2. Žalobcom požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval prvoinštančný súd za neprimeranú. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy postupoval aj podľa záverov uvedených v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018. Súd by mal pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy postupovať s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, v prejednávanej veci obdobných veciach. V tejto súvislosti poukázal na priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom trestné stíhanie pre zločin znásilnenia spáchaného na maloletej osobe skončilo oslobodzujúcim rozsudkom (rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 21.12.2018, sp. zn. 4C/16/2017; v danej veci súd poukázal na hrozbu vysokého trestu, nedôveru príbuzných a okolia, odcudzenie dcéry, ktoré sa nepodarilo obnoviť z dôvodu charakteru trestného činu), prípadne nemajetkovej ujmy vo výške 1.750 eur, kde trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin podvodu trvajúce 5 rokov bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom (trestné stíhanie malo negatívne dopady a vplyv na jej osobný život, keďže sa jedná o matku, ktorá sa starala o postihnuté dieťa, bola vystavená neustálym procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní, zasiahlo do citlivej oblasti života žalobkyne, najmä v rodinnom živote, občianskej bezúhonnosti, čo sa prejavilo na zhoršení zdravotného stavu; rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 15.06.2017, sp. zn. 9Co/114/2017).

18.1. Poukázal na to, že v danom prípade trvalo trestné stíhanie žalobcu od 26.02.2013 (resp. 06.03.2013 pre skutok na štadióne v Nitre) do 04.05.2016 (vyhlásenie oslobodzujúceho rozsudku), teda tri roky a tri mesiace (súd toto obdobie posudzoval od vydania uznesení v roku 2013, na základe ktorých sa viedlo trestné stíhanie voči žalobcovi, nie od vydania predchádzajúcich uznesení o vznesení obvinenia vydaných v roku 2012, resp. v januári 2013, pretože tieto boli na základe sťažnosti zrušené).

18.2. Za primeranú považoval výšku nemajetkovej ujmy v sume 500 eur za každý rok trestného stíhania, t. j. celkovo 1.625 eur (za tri roky a tri mesiace) vzhľadom na preukázanú ujmu na osobnom živote žalobcu konštatovanú v bode 39 rozhodnutia, keď mal preukázaný negatívny zásah do psychiky žalobcu, čo malo dôsledky v jeho rodinnom, sociálnom aj pracovnom prostredí, negatívne následky v podstatnej miere vymizli po oslobodzujúcom rozsudku, avšak spoločenský život žalobcu sa podľa svedka už nevrátil do stavu pred trestným stíhaním. Výšku priznanej ujmy súd považoval za dostačujúcu vzhľadom k tomu, že žalobca bol stíhaný na slobode, trest, ktorý mu hrozil, nespočíval v odňatí slobody (hrozil peňažný trest, prípadne iný alternatívny trest, v najhoršom prípade trest odňatia slobody s podmieneným odkladom), jeho súkromný a pracovný život boli dočasne negatívne zasiahnuté, ale k rozchodu s priateľkou alebo k strate zamestnania nedošlo.

18.3. Pri priznaní nemajetkovej ujmy nezohľadnil v žalobe tvrdenú spoločenskú difamáciu žalobcu, poškodenie jeho mena a cti, pretože z vykonaného dokazovania takýto zásadný zásah odôvodňujúci

nemajetkovú ujmu nevyplýva (žalobca nepreukázal, že v dôsledku trestného stíhania sa postoj jeho okolia zmenil, že by došlo k odsudzovaniu žalobcu, takéto tvrdenia ani neboli predložené; žalobca sa zameril na preukázanie zásahov do jeho súkromného a pracovného života).

19.1. Ďalej prvoinštančný súd argumentoval tým, že Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel k záveru, že treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy (teraz obdobne upravené v zákone č. 274/2015 Z.z.). Porovnaním nemajetkovej ujmy žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobenej nezákonným rozhodnutím v porovnaní s morálnou škodou spôsobenou trestným činom obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania, za ktorý je možné poskytnúť morálne odškodnenie 5.200 eur, sa javí nemajetková ujma v sume 1.625 eur dostačujúca, pretože z dokazovania nevyplývalo, že by ujma, ktorú utrpel, prevyšovala následky na poškodených uvedenými trestnými činmi (aj bez potreby odborného vzdelania v danej oblasti je zrejmé, aké sú následky na psychike obeti, pocite osobnej bezpečnosti, nadväzovaní nových vzťahov pod).

19.2. Pre porovnanie dal do pozornosti aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva o priznaní nemajetkovej ujmy, kde súd rozhodoval o porušení práv sťažovateľov v súvislosti s väzbou a kde priznával nemajetkovú ujmu rádovo niekoľko tisíc eur (T.000 eur, Q. proti L. republike - X.XXX eur, O. proti Slovenskej republike - 8.000 eur). Zásah do osobnej slobody nezákonným rozhodnutím o väzbe v trestnom konaní súd považuje za intenzívnejší vo vzťahu k tomu, ktorý bol preukázaný v danom konaní, preto by nemajetková ujma priznaná v predmetnom prípade nemala presahovať (ani dosahovať) priznané ujmy za zásahy spôsobené nezákonnou väzbou.

20. Na základe uvedeného priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 1.625 eur a vo zvyšku nároku žalobu zamietol. Celkovo súd priznal žalobcovi sumu 2.440,37 eura (815,37 eura titulom škody a 1650 eur titulom nemajetkovej ujmy) s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 750 eur od 22.07.2016 do zaplataenia, s tým že lehotu na plnenie súd určil 30 dní vzhľadom na požiadavku žalovaného.

21.1. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní plne úspešný v časti náhrady škody, ako aj v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto mu priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Základom pre určenie výšky trov konania v časti nemajetkovej ujmy bude priznaná suma nároku. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21.2. K náhrade trov konania poznamenal, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (možnosť priznania plnej náhrady trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Pokiaľ teda žalobca bol v predmetnej veci v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v základe úspešný, je treba priznať v tejto časti úspech žalobcovi v plnom rozsahu. Takýto záver posúdil Ústavný súd SR ako ústavne konformný a udržateľný (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07.02.2019). Obdobne nárok na náhradu trov konania posudzoval aj Krajský súd v Nitre (uznesenie č. k. 25Co/148/2018-1266 zo dňa 30.01.2019, č. k. 9Co/267/2018-307 zo dňa 29.11.2018).

22. Proti tomuto rozsudku Okresného súdu Nitra 14C/92/2018-126 zo dňa 03.05.2019 podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie proti výroku č. I. a II. predmetného rozhodnutia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23.1. Odvolateľ je toho názoru, že ním navrhovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v sume 16.855 EUR je dôvodná. Konštatoval, že v konaní v uvedenej právnej veci, ako aj v trestnom konaní vedenom voči osobe žalobcu mu bolo vznesené obvinenie pre prečin podpory a propagácie skupín smerujúcich k potláčaniu základných práv a slobôd podľa ustanovenia § 422 ods. 1 Trestného zákona a bolo dostatočne preukázané, že voči osobe žalobcu bolo začaté trestné stíhanie, ako aj vznesenie obvinenia nezákonné.

23.2. Poukázal na skutočnosť, že žalobca bol prvýkrát v živote trestne stíhaný a ako je už zrejmé, predmetná právna vec nebola ukončená OČTK v rámci prípravného konania, avšak skončila na súde, pred ktorým musel žalobca dokazovať svoju nevinu, napriek tomu, že sa dôkazná situácia voči jeho osobe vôbec nezmenila. Žalobca nespochybňuje činnosť prokuratúry a rešpektuje jej povinnosť stíhať každý trestný čin, o ktorom sa dozvie, ale poukázal na to, že prokuratúra musí podrobne skúmať, či skutok, ktorý sa šetrí, je trestným činom. Zdôraznil, že dôkazná situácia sa v uvedenom trestnom konaní voči žalobcovi žiadnym spôsobom nezmenila, teda svedkovia nezmenili svoje výpovede. Žalobca vypovedal rovnako pred OČTK, ako aj pred súdom a nebol predložený žiadny nový dôkaz, ktorý by svedčil v neprospech žalobcu.

24.1. Pokiaľ Okresný súd Nitra v rozsudku uviedol niekoľko trestnoprávných prípadov, ktoré uvádzal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo /19/2018, jemu nie sú známe konkrétne okolnosti predmetných právnych vecí, v ktorých mohli nastať nové skutočnosti, mohli byť vykonané nové dôkazy, niekto zo svedkov mohol zmeniť svoju výpoveď, avšak v právnej veci žalobcu sa tak nestalo a OČTK naďalej pokračovali v trestnom stíhaní voči žalobcovi na základe totožnej dôkaznej situácie bez akejkoľvek zmeny.

24.2. Akceptovaním uvedeného právneho stavu sa povoľuje značná miera svojvôle OČTK, ktoré prakticky môžu stíhať nevinnú osobu akokoľvek dlho bez zmeny dôkaznej situácie s očakávaním, že sa dôkazná situácia voči obvinenému zmení v jeho neprospech, a tým pádom bude trestné stíhanie voči osobe obvineného dôvodné. Žalobca ako osoba, voči ktorej bolo začaté vôbec prvé trestné konanie, skončil na lavici pre obžalovaných namiesto ukončenia veci v prípravnom konaní a vydaním uznesenia o odmietnutí začatia trestného stíhania príslušným vyšetrovateľom. Ako je z výpovedí svedkov zrejmé, jeho súkromný a rodinný život značne utrpel a možno konštatovať, že iba vďaka tolerancii žalobcovej rodiny, blízkych známych a pracovného kolektívu sa jeho situácia v súkromnom a profesionálnom živote konečne ustálila.

25.1. Žalobca je toho názoru, že extrémistov a osoby podporujúce a propagujúce hnutia, ktoré potláčajú základné ľudské práva a slobody, je potrebné stíhať, avšak považuje za neprípustné trestne stíhať nevinné osoby, ktoré nemajú extrémistické zmýšľanie a pravidelne chodia na futbalové zápasy. Aj v prípade žalobcu možno konštatovať, že postup OČTK nebol zákonný, žalobcovi bolo prakticky zbytočne privodené trestné stíhanie a zmienený postup OČTK v boji proti extrémizmu možno považovať aj v očiach širokej verejnosti ako vyslovene kontraproduktívny a inkvizitický.

25.2. Na základe uvedeného preto navrhol, aby Krajský súd v Nitre v súlade s § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/92/2018-126 zo dňa 03.05.2019 v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej inštancie.

26.1. K odvolaniu žalobcu proti výroku I. a II. rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 14C/92/2018-126 zo dňa 3.5.2019 podal žalovaný vyjadrenie, konštatujúc, že odvolanie žalobcu nepovažuje za dôvodné, nakoľko v odvolaní navrhuje, aby Krajský súd v Nitre v súlade s § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie.

26.2. Odvolací súd takto rozhodne len v prípade, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

27.1. V uvedenom súdnom konaní podľa názoru žalovaného, postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ale podané odvolanie smeruje k tomu, že žalobca namieta výšku priznanej nemajetkovej ujmy (1.625 eur). Okresný súd Nitra vykonal vo veci dokazovanie, vypočul všetkých svedkov navrhovaných žalobcom a oboznámil sa s listinnými dôkazmi. Nie je účelné polemizovať opakovane s názorom žalobcu ohľadne realizovania trestnoprávnej politiky orgánmi činnými v trestnom konaní (teda prokuratúry), ktoré opakovane prezentovala vo svojich vyjadreniach (bez úspechu, s poukazom na rozhodovaciu prax súdov). Výška nemajetkovej ujmy je určovaná voľnou úvahou, v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

27.2. Výška nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval žalobca, je podľa názoru žalovaného neprimeraná, v súdnom konaní žalobca nepreukázal odôvodnenosť uplatnenia si náhrady nemajetkovej ujmy v takom rozsahu. Výšku nároku opiera o argumentáciu, že dôkazná situácia sa v trestnom konaní voči žalobcovi nijakým spôsobom nezmenila, od začiatku bola dôkazná situácia rovnaká, nebol predložený žiadny nový dôkaz, ktorý by svedčil v neprospech žalobcu. Uvádza, že akceptovaním uvedeného právneho stavu sa akceptuje svojvôľa orgánov činných v trestnom konaní, ktorá prakticky môže stíhať nevinnú osobu akokoľvek dlho bez zmeny dôkaznej situácie. Bolo mu zbytočne privodené trestné stíhanie.

28.1. Uviedol, že konštatovanie o „svojvôli orgánov činných v trestnom konaní“ nie je namieste, nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia nie je uznesením, ktorým sa konštatuje vina obvineného, ale je to procesné štádium trestného konania, v ktorom sa trestné konanie vedie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti, že prešetrovaný skutok bol spáchaný osobou v uznesení označenou. Podaním obžaloby sa trestné konanie presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo vyvrátenie trestného obvinenia, jeho vyústením môže byť aj oslobodenie spod obžaloby. Všetko sú to legitímne prostriedky, ktoré sú upravené v Trestnom poriadku Slovenskej republiky, podľa ktorých okresná prokuratúra postupuje. Opieranie výšky nároku nemajetkovej ujmy o svojvôľu orgánov činných v trestnom konaní, nie je preto dôvodné.

28.2. Žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom (§ 285 písm. b/ Trestného poriadku) a to s poukazom na absenciu subjektívnej stránky trestného činu, kladeného za vinu žalobcovi (opätovne poukazujem na konštrukciu, že na vznesenie obvinenia postačuje odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba). Pri vyhodnotení výšky priznanej škody súd zohľadnil výšku hroziaceho trestu, dĺžku trvania trestného konania, to, že žalobca bol stíhaný na slobode, v konaní nebolo preukázané, že by bol nútený vyhľadať zdravotnú odbornú pomoc, mal isté pracovné problémy, ale o prácu neprišiel. Pokiaľ sa jedná o výsluch svedkov bola vypočutá priateľka žalobcu, iní členovia jeho rodiny vypočutí neboli (matka, sestra), žalobca ich nenavrhol ani vypočuť.

29. Žalovaný nespochybuje tvrdenie žalobcu, že trestné konanie negatívne ovplyvnilo jeho život, aj napriek existencii zásady prezumpcie neviny, keďže už samotné stíhanie je nepochybne záťažou pre obvineného, pri priznávaní nemajetkovej ujmy však treba zohľadniť intenzitu spôsobenej ujmy podľa vyššie spomenutých kritérií. S prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení, považuje výšku priznanej sumy za primeranú. V takomto konaní je dôkazné bremeno na strane žalobcu a je na ňom, aby súd „presvedčil o intenzite spôsobenej ujmy“ čo súd následne premietne do výšky priznanej sumy. Odvolanie žalobcu navrhol preto ako nedôvodné zamietnuť.

30. Žalobca sa napriek výzve súdu prvej inštancie k vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

31. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli krajského súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť

dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu, ktoré podľa jeho obsahu smerovalo proti výroku II. o zamietnutí zvyšku žaloby a od tohto výroku závislého výroku III. o náhrade trov konania nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

32.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

32.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

32.3. Konceptia zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 387 ods. 2 CSP vychádza zo situácie, že ak odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, v takom prípade nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia.

33.1. Odvolací súd po preskúmaní veci a argumentov žalobcu v odvolaní zastáva názor, že súd prvej inštancie v preskúmanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy ako aj judikatúru a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a preto v celom rozsahu odkazuje na dôvody napadnutého rozhodnutia o zamietnutí zvyšku žaloby v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

33.2. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia i s ohľadom na odvolacie dôvody, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

34.1. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP sa totiž chápe aj z hľadiska práv strany sporu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

34.2. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

34.3. Ak výrok rozsudku vyjadruje v stručnej a presnej formulácii záverečný úsudok o predmete civilného procesu, potom odôvodnenie rozsudku sleduje účel vyložiť opodstatnenosť, pravdivosť, zákonnosť a spravodlivosť tohto záverečného úsudku súdu. Účelom odôvodnenia je teda predovšetkým

dosiahnuť presvedčivosť rozsudku a prehĺbiť výchovný účinok rozsudku, čoho základom je však zákonu zodpovedajúci výrok rozhodnutia.

Súčasťou pojmu právneho štátu je aj povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Dodržiavanie tejto povinnosti má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdu a vylúčiť tak ľubovôľu pri rozhodovaní. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

35.1. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že aj ohľadom žalobcom v odvolaní namietaných skutočností je rozhodnutie súdu prvej inštancie vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne odôvodnené a zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil aj s poukazom na súdnu prax. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje neznamená, že jeho odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, na základe ktorých nevyhovel žalobe žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v celom rozsahu, ale len v sume 1.625 EUR s príslušenstvom.

35.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd k námietkam odvolateľa dodáva, že súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou a vždy je treba každý prípad posudzovať individuálne, teda je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí. Odvolací súd je toho názoru, že primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť.

36. Peňažná satisfakcia je podľa slovenskej legislatívy vnímaná ako subsidiárna satisfakcia, ktorá nastupuje až v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Pri aplikácii tohto princípu je však súd limitovaný (okrem iného) čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), garantujúcim každému účinný prostriedok nápravy aj v prípade, keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností. Aj s ohľadom na uvedené a s poukazom na prístup Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý naopak, vychádza z primárnej potreby peňažnej satisfakcie (v prípade odškodňovania zbytočných prietahov), treba prípady, v ktorých postačuje nepeňažná satisfakcia, vykladať zužujúco (napr. ak išlo o stíhanie za menej závažný trestný čin, sám poškodený prispel k trvaniu trestného stíhania neospravedlňenou neúčastou na úkonoch trestného konania, celková dĺžka trestného stíhania bola akceptovateľná, ak je zjavné, že význam vedenia trestného konania bol pre obvineného zanedbateľný a pod.).

37. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v sume 1.625 EUR s príslušenstvom je primerané preukázanej ujme žalobcu a v tejto časti súd prvej inštancie svoje rozhodnutie aj vyčerpávajúco odôvodnil vzhľadom na okolnosti tohto prípadu, a správne rozhodol aj o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 1.625 EUR s príslušenstvom po sumu 16.855 EUR, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku.

38.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

38.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38.3. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38.4. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy nevznikli a ani si žiadne trovy neuplatnil.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).